

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 6 päivänä maaliskuuta 2023

265/2023

Valtioneuvoston asetus maatalouden rakennetuesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) nojalla:

1 Luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään maatalouden rakennetuista annetussa laissa (1476/2007), jäljempänä *rakennetukilaki*, tarkoitetun nuoren viljelijän aloitustuen, jäljempänä *aloitustuki*, ja maatilan investointituen, jäljempänä *investointituki*, myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä sekä niihin liittyvistä menettelyistä.

Tukikelpoisista investoinneista sekä investointituen muodosta ja tuen enimmäismäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella erikseen.

2 §

Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuettava toimenpide täyttää Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman, jäljempänä *suunnitelma*, ja sen hyväksymistä tai muuttamista koskevan komission päätöksen ehdot.

3 §

Tuettavat investoinnit

Maatilan investointituella tuettavat toimenpiteet ovat:

- 1) investoinnit maatalojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen;
- 2) ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit;
- 3) maatalojen energiainvestoinnit;
- 4) eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit.

Tuen saajaa ja maatilaa koskevat edellytykset

4 §

Määräysvalta yrityksessä

Henkilöllä katsotaan olevan rakennetukilain 8 §:ssä tarkoitettu määräysvalta osakeyhtiössä, jos hänellä on yli puolet yhteisön osakkeista ja hänen omistamansa osakkeet tuottavat yli puolet yhtiön osakkeiden äänimäärästä. Määräysvalta voi muodostua myös yhtä useamman henkilön omistamien osakkeiden ja osakkeiden tuottaman äänimäärän perusteella. Jos henkilöllä on määräysvalta toisessa yhtiössä, joka on osakkaana tukea hakevassa yhtiössä, henkilön määräysvalta voi perustua myös ensiksi mainitun yhtiön omistamien osakkeiden tai osuuksien tuottamaan äänimäärään.

Avoimessa yhtiössä määräysvallan katsotaan olevan yhtiömiehillä yhdessä. Kommandiittiyhtiössä määräysvallan katsotaan olevan vastuunalaisten yhtiömiesten enemmistöllä. Osuuskunnassa määräysvallan katsotaan olevan jäsenten enemmistöllä.

5 §

Ammattitaito

Rakennetukilain 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuna tuen myöntämisen edellytyksenä olevana riittävänä ammattitaitona pidetään tuen kohteena olevan yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkintoa.

Investointitukea myönnettäessä riittävänä ammattitaitona pidetään myös vähintään kolmen vuoden käytännön kokemusta maataloudesta ja sen lisäksi hankittua tuen kohteena olevan yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista koulutusta, jonka laajuus vastaa vähintään 10 opintoviikkoa tai 15 opintopistettä. Jos tuotantosuunta ei tuettavan investoinnin vuoksi muutu, riittävänä ammattitaitona pidetään vähintään kolmen vuoden työkokemusta maataloudesta.

Aloitustukea myönnettäessä riittävänä ammattitaitona pidetään myös vähintään kolmen vuoden käytännön kokemusta maataloudesta ja sen lisäksi hankittua tuen kohteena olevan yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista koulutusta, jonka laajuus vastaa vähintään 20 opintoviikon, 30 opintopisteen tai niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuista koulutusta, josta vähintään 10 opintoviikkoa, 15 opintopistettä tai niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on talousopintoja.

Jos aloitustukea hakee kaksi tai useampi luonnollinen henkilö yhdessä, ammattitaitoa koskevan edellytyksen katsotaan täyttyvän, jos jokaisella hakijalla on edellä tarkoitettu käytännön kokemus ja vähintään puolella hakijoista on 3 momentissa tarkoitettu koulutus.

6 §

Maatilan sijainti

Maatilan katsotaan sijaitsevan sen kunnan alueella, jossa maatilan talouskeskus tai pääosa tuotantorakennuksista on. Jos tilalla ei ole talouskeskusta tai tuotantorakennusta, maatilan katsotaan sijaitsevan sen kunnan alueella, jossa pääosa maatilan pelloista on.

7 §

Maatilan tuotanto-olosuhteita koskeva selvitys

Rakennetukilain 12 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten noudattaminen voidaan todeta viranomaisten suorittamien tarkastusten tai valvontojen perusteella, viranomaisten päätösten perusteella, hakijan esittämän selvityksen perusteella tai maatilakäynnin perusteella.

3 Luku

Maatalousyrityksen taloutta koskevat edellytykset

8 §

Maatalousyrityksen taloudellinen asema

Yritystoiminnan edellytyksiä arvioitaessa otetaan huomioon tuen kohteena olevan yritystoiminnan kannattavuus ja vakavaraisuus, hakijan maksuvalmius sekä tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuudet.

9 §

Yrittäjätulon vähimmäismäärä

Myönnettäessä tukea 18 §:n mukaan liiketoimintasuunnitelmaa edellyttävään investointiin edellytyksenä on, että hakija voi liiketoimintasuunnitelman perusteella saavuttaa vähintään 25 000 euron vuotuisen maatalouden yrittäjätulon viimeistään tuen myöntämismuuttoa seuraavana viidentenä kalenterivuonna.

Myönnettäessä 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua aloitustukea edellytyksenä on, että hakija voi liiketoimintasuunnitelman perusteella saavuttaa vähintään 25 000 euron vuotuisen maatalouden yrittäjätulon viimeistään tuen myöntämismuuttoa seuraavana kolmantena kalenterivuonna.

Myönnettäessä 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua aloitustukea edellytyksenä on, että hakija voi liiketoimintasuunnitelman perusteella saavuttaa vähintään 15 000 euron vuotuisen maatalouden yrittäjätulon viimeistään tuen myöntämismuuttoa seuraavana kolmantena kalenterivuonna.

Yrittäjätulon vähimmäismäärän tulee täytyä ilman avustuksena myönnettävää aloitustukea.

10 §

Yrittäjätulon laskeminen

Maatalouden yrittäjätulo lasketaan vähentämällä maataloudesta saatavista tuotoista maatalouteen kohdistuvat muuttuvat ja kiinteät kulut, poistot sekä velkojen korot. Maatalouden muuttuviin tai kiinteisiin kuluihin ei lueta hakijan omasta työstä aiheutuneita palkkakuluja.

Omaisuuksista tehtäviä poistoja laskettaessa on perusteena käytettävä olemassa olevien rakennusten ja perusparannusten jälleenhankinta-arvosta vuotuiset poistot vähentämällä saatavia nykyarvoja sekä muiden omaisuusosien arvioituja käypiä arvoja. Rakennuksen nykyarvoa laskettaessa voidaan erityisestä syystä ottaa huomioon myös rakennuksen ajankäyttö ja soveltuvuus nykyiseen käyttöön. Laskettaessa uuden rakennuksen poistot, perusteena on käytettävä kustannusarviota 4 momentin mukaisesti.

Vuosittainen poisto lasketaan prosentiosuutena kunkin omaisuusosan poistamatta olevasta nykyarvosta. Rakennuksen poistoprosentti on 4 prosenttia, koneiden ja laitteiden 10 prosenttia sekä perusparannusten 3 prosenttia.

Haettu ja hakijalle rakennetukilain tai sitä vastaavan aiemman lainsäädännön perusteella myönnetty investointiavustus otetaan huomioon tuettavan investoinnin hankintamenon vähennyksenä siten, että poistolaskennassa poistopohjana käytetään avustuksella vähennettyä hankintamenoa.

4 Luku

Tuettavaa toimenpidettä koskevat edellytykset

11 §

Tuettavien toimenpiteiden valinta

Tuettavia toimenpiteitä valittaessa noudatetaan suunnitelman ja rakennetukilain 15 §:n mukaisia valintaperusteita.

12 §

Hakuaika

Aloitustukea ja investointitukea saa hakea jatkuvasti. Hakemukset ratkaistaan tukijaksoittain, jotka ovat:

- 1) 16 päivästä lokakuuta 15 päivään tammikuuta;
- 2) 16 päivästä tammikuuta 15 päivään maaliskuuta;
- 3) 16 päivästä maaliskuuta 15 päivään elokuuta;
- 4) 16 päivästä elokuuta 15 päivään lokakuuta.

5 Luku

Aloitustuki

13 §

Eräät aloitustuen myöntämisen edellytykset

Myönnettäessä aloitustukea useammalle kuin yhdelle luonnolliselle henkilölle, kunkin hakijan osuutta vastaavan osan maatilasta tulee yksinään täyttää 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettu yrittäjätuloa koskeva edellytys. Jos tukea myönnetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 2 §:n 3 kohdassa tarkoitetuille puolisoille yhteisesti, riittää, että puolisoiden yrittäjätulo yhdessä täyttää yrittäjätuloa koskevan edellytyksen.

Maatilaa kohden voidaan myöntää vain yksi aloitustuki silloin, kun hakijoina ovat 1 momentissa tarkoitettut puoliset yhdessä omistamansa tilan osalta. Jos aloitustuen hakija on luonnollinen henkilö, tukea ei myönnetä, jos hänelle on elinkeinonharjoittajana taikka yhteisön osakkuuden tai jäsenyyden perusteella jo aikaisemmin myönnetty aloitustukea. Jos aloitustuen hakija on yhteisö, tukea ei myönnetä, jos yhteisön määräysvaltaa käyttävälle osakkaalle tai jäsenelle on jo aikaisemmin myönnetty aloitustukea.

Tukipäätöksen mukainen oikeus tukeen voidaan siirtää tuen kohteena olevaa toimintaa jatkamaan perustetulle yhteisölle, jossa tuen saanut luonnollinen henkilö käyttää määräysvaltaa.

14 §

Tilanpidon aloittaminen

Tilanpito katsotaan aloitetuksi, kun hakija ryhtyy tilanpidosta päävastuullisena maatalousyrittäjänä harjoittamaan maataloutta ja saa luovutuskirjan tai kirjallisen vuokrasopi-

muksen perusteella hallintaansa sellaisen yhden tai useamman maatilain tai maatilain osan, jotka muodostavat maatilataloudellisen kokonaisuuden, jolla harjoitettavasta maataloudesta saatavan vuotuisen yrittäjätulon määrä on liiketoimintasuunnitelman perusteella vähintään 12 000 euroa.

Jos kiinteistö on saatu perinnönjaossa, osituksessa tai testamentilla, aloittamisen ajankohdaksi katsotaan hetki, jona perinnönjako, ositus tai testamentti on saanut lainvoiman ja hakija on saanut hallintaansa 1 momentissa tarkoitettua maatilataloudellisen kokonaisuuden.

Jos hallinta siirtyy myöhemmin kuin luovutuskirjan allekirjoituspäivänä taikka hetkenä, jona perinnönjako, ositus tai testamentti saa lainvoiman, aloittamisen katsotaan tapahtuneen hallinnan siirron ajankohtana.

15 §

Aloitustuen määrä

Edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettua yrittäjätulovaatimuksen täyttävälle maatalousyrittäjälle myönnettävän aloitustuen määrä on yhteensä 80 000 euroa, josta avustuksen määrä on 40 000 euroa sekä korkotuen ja varainsiirtoverolain (931/1996) 14 §:n 2 momentissa tarkoitettua verovapauden määrä yhteensä enintään 40 000 euroa, josta korkotuen määrä on enintään 35 000 euroa.

Edellä 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua yrittäjätulovaatimuksen täyttävälle maatalousyrittäjälle myönnettävän aloitustuen määrä on yhteensä 30 000 euroa, josta avustuksen määrä on 10 000 euroa sekä korkotuen ja 1 momentissa tarkoitettua verovapauden määrä yhteensä enintään 20 000 euroa, josta korkotuen määrä on enintään 15 000 euroa.

Aloitustuen enimmäismäärässä otetaan huomioon koko kiinteistön hankintaan kohdistuva 1 momentissa tarkoitettu verovapaus siten kuin 28 §:n 2 momentissa säädetään.

16 §

Aloitustukeen liittyvä korkotukilaina ja valtioneuvosto

Aloitustukeen sisältyvällä korkotuella tuetun lainan määrä saa olla enintään 80 prosenttia 17 §:ssä tarkoitetuista hyväksyttävistä kustannuksista. Korkotukilainaa maatilain tai maatalousirtaimiston hankintaan voidaan myöntää yhteensä enintään:

- 1) 250 000 euroa 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua tukea myönnettäessä;
- 2) 170 000 euroa 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua tukea myönnettäessä.

Aloitustukeen sisältyvälle lainalle voidaan myöntää valtioneuvosto. Valtioneuvoston enimmäismäärä aloitustukena voi olla 800 000 euroa. Valtioneuvosto voi koskea enintään 80 prosenttia takauksen kohteena olevan lainan määrästä koko laina-aikana.

17 §

Hyväksyttävät kustannukset myönnettäessä aloitustuki korkotukena

Korkotukea voidaan myöntää lainalle, jota käytetään seuraaviin tilanpidon aloittamisessa tarpeellisiin kustannuksiin:

- 1) yhden tai useamman maatilain tai maatilain osan hankintahinta;
- 2) hakijan omistukseen jäävää maatilaa koskeva, osituksesta ja perinnönjaosta johtuva maatilain tai sen osan lunastushinta;
- 3) hakijan omistukseen osituksessa jäävästä maatilasta johtuva tasinko;
- 4) hakijalle testamentatusta maatilasta tai sen osasta johtuva lakiosan täydennyksen suorittaminen;

5) maatalan hankinnan yhteydessä hankittujen tai yhden vuoden kuluessa tukipäätöksestä hankittavien maatalouskoneiden tai -laitteiden hankintahinta tilan tuotannossa, jota nuori viljelijä ryhtyy harjoittamaan;

6) maatalan hankinnan yhteydessä hankittujen tai yhden vuoden kuluessa tukipäätöksestä hankittavien tuotantoeläinten hankintahinta.

Hyväksyttäviin kustannuksiin luetaan vastike hankitun omaisuuden arvosta maa- tai metsätalouteen käytettynä sekä maatalan asuinrakennus. Korkotukea myönnetään ainoastaan vastikkeeseen, joka maksetaan viimeistään lainan viimeistä erää nostettaessa myyjälle tai myyjän määräämälle rahana, tai jolla korkotukilainaa nostettaessa maksetaan kokonaan luovutuskirjassa poismaksettavaksi sovittu tai ostajan vastattavaksi ottama laina.

Korkotukea ei myönnetä sellaiseen osaan hankinnan kustannuksista, johon kohdistuu tilanpidon aloittamisen yhteydessä siirrettävään tuettuun lainaan liittyvä korkotuki tai -etuus, jota ei ole käytetty loppuun.

6 Luku

Investointituki

18 §

Liiketoimintasuunnitelmaa edellyttävät investoinnit

Investointituen myöntämisen edellytyksenä on 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa investoinneissa liiketoimintasuunnitelman esittäminen.

19 §

Tuettavaa investointia koskevat yleiset edellytykset

Myönnettäessä tukea rakentamista koskevaan investointiin hyväksyttävien enimmäiskustannusten on perustuttava tuen hakuajankohdan kustannustasoon.

Samaan investointiin katsotaan kuuluviksi ne toimenpiteet, jotka yhdessä muodostavat tuotantotoiminnassa tarpeellisen toiminnallisen kokonaisuuden. Jos samaan investointiin sisältyy vähäisiä osia, joilla on eri käyttötarkoitus, tukitaso määräytyy investoinnin pääasiallisen käyttötarkoituksen perusteella.

20 §

Investointituen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Sen lisäksi, mitä suunnitelmasta rahoitettavia maatalouden rakennetukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä säädetään kustannuksista, jotka eivät oikeuta investointitukeen, investointitukea ei makseta kustannuksista, jotka aiheutuvat:

- 1) käytettyjen koneiden tai laitteiden hankinnasta;
- 2) traktorin tai pienkuormaajan hankinnasta;
- 3) hankinnoista, jotka on tehty hakijalta, hänen tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 36 §:n 1 momentissa tarkoitettulta perheenjäseneltään, hakijan tai hänen perheenjäsenensä määräysvallassa olevalta yritykseltä tai hakijana olevan yrityksen johtavassa asemassa olevalta henkilöltä, jollei hankinnasta ole hankittu riittävästi tarjouksia muilta asianmukaisilta tarjoajilta;
- 4) hakijan itsensä suorittamasta kuljetuksesta;
- 5) viranomaisluvista, liittymämaksuista tai vastaavista kuluista.

21 §

Hyväksyttävät kustannukset osamaksukaupassa

Investointitukea voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat koneen tai laitteen hankinnasta osamaksurahoituksella enintään omaisuuden markkina-arvoon asti. Osamaksukaupasta annetun lain (91/1966) 1 §:ssä tarkoitettulla osamaksukaupalla hankitun omaisuuden hankintameno katsotaan myös rahoitusvelan osalta tukikelpoiseksi, jos:

1) tuen saajalla on oikeudellisesti sitova osamaksukaupasta annettuun lakiin ja solmittuun rahoitus sopimukseen perustuva velvollisuus maksaa jäljellä oleva rahoitusvelka rahoitusyhtiölle;

2) rahoitusyhtiö on maksanut tuen saajan puolesta rahoitusvelan myyjälle;

3) omaisuus on toimitettu tuen saajalle;

4) omaisuuden omistusoikeutta vastaavat oikeudet siirtyvät tuen saajalle siten, että tuen saaja on oikeutettu tekemään omaisuudesta poistoja sekä vähentämään arvonlisäveron, jos tuen saaja on arvonlisäverovelvollinen.

Osamaksusopimukseen liittyvät hallinto-, vakuutus-, korjaus-, huolto- tai muut vastaavat kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

22 §

Omat tuotantopanokset

Yksityisenä rahoituksena hyväksytään oman puutavaran tai maa-aineksen käyttö, tuen saajan tekemä työ ja korkotukilainan pääoma. Oman työn arvo on 20 euroa työntekijätunnilta. Jos työ tehdään käyttäen traktoria tai muuta vastaavaa työkonetta, työn arvo on 40 euroa tunnilta henkilötyön lisäksi. Työstä on pidettävä tuntikirjanpitoa.

23 §

Investoinnin aloittaminen

Toimenpide, josta aiheutuviin kustannuksiin investointitukea haetaan, katsotaan aloiteuksi, kun:

1) rakennettaessa tai laajennettaessa rakennusta, rakennelmaa tai rakennetta perustustyö on aloitettu valamalla tai muulla vastaavalla kestäväällä tavalla tai, jos perustustyön toteuttaa urakoitsija, lopullinen urakkasopimus on allekirjoitettu;

2) peruskorjattaessa rakennusta, rakennelmaa tai rakennetta työn tekeminen on aloitettu taikka, jos työ teetetään, lopullinen sopimus on allekirjoitettu;

3) hankittaessa kone, laite tai muu käyttöomaisuuteen kuuluva esine tai oikeus tilaus on tehty tai sopimus hankinnasta on allekirjoitettu tai, jos tilausta tai hankintasopimusta ei edellytetä, esineen tai oikeuden hankintahinta, tai jos hinta maksetaan erissä, ensimmäinen erä on maksettu;

4) toteutettaessa muu kuin 1–3 kohdassa tarkoitettu toimenpide työn tekeminen on aloitettu taikka, jos työ teetetään, lopullinen sopimus on allekirjoitettu.

24 §

Rakennussuunnitelma

Rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamista koskevaan suunnitelmaan on liitettävä seuraavat riittävän yksityiskohtaiset asiakirjat:

1) pääpiirustukset;

2) erikoissuunnitelmat, jos niillä on merkitystä rakennuksen toimivuutta ja hyväksyttävistä kustannuksista arvioitaessa;

3) rakennusselostus;

4) rakennuslaskelmaan perustuva rakennusosakohtainen kustannusarvio tai -laskelma.

Rakentamista koskevan suunnitelman yksityiskohtaisuuden ja laajuuden on oltava asianmukaisessa suhteessa hankkeen laajuuteen ja kokonaiskustannuksiin. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä selvitys korvattavan rakennuksen jatkokäytöstä, jos kyse on uudisrakentamisesta.

25 §

Salaojitusta koskeva suunnitelma

Salaojitusta koskevassa suunnitelmassa on oltava ainakin:

- 1) suunnitelmapaketti;
- 2) suunnitelmaselostus;
- 3) työselostus;
- 4) kustannusarvio.

26 §

Yhteinen ojitusinvestointi ja yhteistä ojitusinvestointia koskeva suunnitelma

Tukea yhteiseen ojitusinvestointiin voidaan myöntää ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävää peruskuivatustoimintaa varten. Peruskuivatuksella tarkoitetaan norojen, purojen ja valtaojien perkausta, kaivua ja padotusta, putkiojien rakentamista sekä peltoalueiden pengertämistä ja pumppaamoiden perustamista riittävien edellytysten luomiseksi paikalliskuivatukselle, erityisesti salaojitukselle. Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävää peruskuivatusta voidaan toteuttaa hyödyntäen luonnonmukaisia suunnitteluratkaisuja, kuten kaksitasouomia, uomien mutkaisuutta ja tulvatasanteita taikka muita vastaavia ratkaisuja tai rakennelmia.

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävillä yhteisillä ojitusinvestoinneilla on oltava myönteinen vaikutus vesiensuojeluun, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja niillä on luotava edellytykset maan kasvukunnon parantamiselle, tehokkaalle ravinteiden käytölle, maaperän tiivistymisen ehkäisylle sekä ravinteiden huuhtoutumisen tai tulvien vähentämiselle.

Yhteistä ojitusinvestointia koskevaan suunnitelmaan on sisällytettävä vesilain (587/2011) 5 luvun 15 §:n vaatimusten lisäksi suunnitelmat hankkeelle tarkoituksenmukaisista rakenteista, toimenpiteistä tai luonnonmukaisista suunnitteluratkaisuista:

- 1) ojituksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen estämiseksi tai vähentämiseksi;
- 2) ravinteiden ja kiintoaineksen pidättämiseksi;
- 3) virtauksen viivyttämiseksi;
- 4) muuttuviin sää- ja vesiolosuhteisiin sopeutumiseksi, ja
- 5) luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

Tuen hakijan ollessa muu kuin vesilaisissa tarkoitettu ojitusta varten perustettu vesioikeudellinen yhteisö, edellytyksenä on, että tuettavasta yhteisestä ojitusinvestoinnista on tehty siihen osallistuvien keskinäinen sopimus, jolla sovitaan ojitusinvestointiin liittyvän vesilain mukaisen ojitushankkeen toteuttamisesta, sekä hankkeelle on valittu yksi tai useampi toimitsija.

265/2023

7 Luku

Rahoitus

27 §

Muu rahoitus

Investointitukea ei myönnetä, jos samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin on jo myönnetty tukea kansallisista tai Euroopan unionin varoista.

Myönnettäessä investointitukea kohteeseen, joka on tuhoutunut vahinkotapauksessa, samaan kohteeseen kohdistuva vakuutuskorvaus vähennetään tuettavan investoinnin hyväksyttävästä kustannusarviosta.

28 §

Muuna kuin rahoituksena myönnetty valtiontuki

Tuen enimmäismäärässä otetaan huomioon hakijan muun lain kuin rakennetukilain nojalla saama tai hakijalle kuuluva sekä muun viranomaisen tai julkisyhteisön myöntämä tuki tai etuus, joka kohdistuu samaan toimenpiteeseen kustannusten vähennyksenä, käyttöoikeutena, verovapautena tai muulla vastaavalla tavalla.

Tuki tai etuus vähennetään ensisijaisesti korkotuesta, kuitenkin niin, että korkotuesta 2 000 euroa on jätettävä vähentämättä. Tämän jälkeen tuki tai etuus vähennetään avustuksesta. Jos muut tuet ja etuudet yhteensä ylittävät avustuksena ja korkotukena haetun aloitustuen enimmäismäärän, tukea ei myönnetä.

8 Luku

Lainaan liittyvän tuen myöntämisen erityisperusteet

29 §

Korkotuen määrä

Korkotukena myönnettävän tuen määrä on korkotuen perusteella puolen vuoden korkojaksoilta laskettujen nimellisarvoisten tukierien yhteenlaskettu määrä.

30 §

Lainamuotoisen tuen tukitaso

Myönnettäessä tuki lainaan liittyvänä tukena tukitaso on korkotukilainan korkotuen kokonaismäärän osuus investoinnin hyväksyttävistä kustannuksista.

Tukitasoa laskettaessa puolivuositain maksettava korkotukilainan korkotuki diskontataan tuen myöntämivuoden arvoon.

Diskonttaus korkona käytetään viite- ja diskonttokorkojen määrittämisessä sovellettavan menetelmän tarkistamisesta annetussa komission tiedonannossa (2008/C 14/02) tarkoitettua viitekorkoa.

31 §

Luottolupaus

Luottolupauksen saamiseksi tarpeelliset asiakirjat on toimitettava luottolaitokselle. Luotto-lupaus liitetään tukihakemukseen.

32 §

Lainaehtojen muuttaminen

Luottolaitos ja lainansaaja eivät saa sopia korkotukilainan ehtojen muuttamisesta ilman elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa, jos on todennäköistä, että muutoksen johdosta valtion korkotukimenot lisääntyvät jäljellä olevana laina-aikana. Korkotukilainan ehtoja saa muuttaa sen jälkeen, kun lainaan liittyvä korkotuki on maksettu kokonaan, jos lainan vakuutena ei ole valtiontakausta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa lainaehtojen muuttamiseen on hankittava ennen kuin sen lyhennyserän tai koron suoritusvelvollisuus on tuen ehtojen mukaan syntynyt, jota muutoshakemus koskee tai, jos kysymys on takauksen kohteena olevasta lainasta, ennen kuin lykkäyksen kohteena oleva lyhennys on erääntynyt.

33 §

Valtiontakaus

Valtiontakauksen myöntämisen edellytyksenä on, että lainaohjelman mukaiset vuotuiset lyhennysmaksut ovat kaikki yhtä suuria.

Valtiontakaukseen sisältyvä tuki ei voi ylittää tukikohteen kokonaistuen enimmäismäärää. Jos samaan tarkoitukseen valtiontakauksen lisäksi haetaan sekä korkotukilainaa että avustusta ja myönnettävä tuki ylittäisi tukikohteen kokonaistuen enimmäismäärän, valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrä vähennetään ensin korkotuesta siten, että takaukseen sisältyvä tuki voi vähentää korkotuen määrän enintään puoleen siitä määrästä, joka muuten voitaisiin korkotukena tarkoitukseen myöntää, ja loppuosa takaukseen sisältyvän tuen määrästä vähennetään avustuksesta. Jos samaan tarkoitukseen haetaan valtiontakausta ja avustusta, vastaava vähennys tehdään avustuksen määrästä.

34 §

Valtiontakauksen kohde ja ehdot

Valtiontakaus myönnetään ensisijaisesti lainalle, joka käytetään toimintaan, jossa merkittävästi uusitaan tuotantomenetelmiä tai jonka avulla laajennetaan maatilantoimintaa, sekä lainalle aloitustukena. Toiminnassa ei saa olla merkittäviä rahoitukseen liittyviä riskejä.

Yhtä maatilaa kohden saa olla valtiontakauksia voimassa enintään 2 500 000 euroa. Jos maatilalla toimii valtiontakausta hakevan yrityksen lisäksi muu yritys, niiden yhteenlaskettu takausten määrä ei saa ylittää edellä mainittua määrää. Jos samalla yrityksellä on useita maatiloja tai maatilana osia, yrityksellä voi olla yhteensä valtiontakauksia voimassa kuitenkin enintään edellä mainittu määrä.

Valtiontakaus voi ainoastaan erityisestä syystä olla suurempi kuin 30 prosenttia toimenpiteen kokonaisrahoituksesta. Jos samaan investointiin on myönnetty tai myönnetään avustusta, avustus ja valtiontakaus yhteensä eivät saa ylittää 70 prosenttia tuen kohteena olevan investoinnin kokonaisrahoituksesta. Valtiontakauksen enimmäismäärään sovelletaan lisäksi, mitä maatilana investointituen kohdentamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.

Jos tuettavan investoinnin hyväksytyt kustannusarvio tai tarjous ylittää tukikelpoisten kustannusten enimmäismäärän, valtiontakaus voidaan myöntää hyväksytyt tukikelpoiset kustannukset ylittävää lainan osaa varten vain, jos takaukseen sisältyvä tuki yhdessä avustuksen ja samaan tarkoitukseen myönnettyyn lainaan liittyvän tuen kanssa ei ylitä hyväksytyihin tukikelpoisiin enimmäiskustannuksiin perustuvaa tuen enimmäismäärää.

35 §

Valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrä ja sen ilmoittaminen

Valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrä on vähintään 0,15 prosenttia mutta enintään 5,0 prosenttia koko takauksen määrästä. Valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrän laskennassa noudatetaan komission päätöstä K(2011) 1321 lopullinen.

Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa vuosittain etukäteen kunakin vuonna myönnettäviä valtiontakauksia varten valtiontakaukseen sisältyvän tuen määräksi katsottavan osuuden valtiontakauksen määrästä.

36 §

Valtiontakauksen vastavakuus

Valtiontakaukselle asetettava vastavakuus voi olla kiinteistö- tai yrityskiinnitys. Yhteisömuotoiselta yritykseltä elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus voi edellyttää myös henkilötakausta yhteisön osakkailta ja jäseniltä.

9 Luku

Tuen maksamisen edellytykset

37 §

Menon tosiasiallisuus ja lopullisuus

Tuen maksamisen ja lainan nostamisen edellytyksenä on, että maksuhakemuksen perusteena oleva toimenpide on toteutettu ja siitä aiheutuva meno on lopullinen. Meno on lopullinen, jos tuen saaja ei ole saanut eikä voi saada siitä tai sen perusteella alennusta, hyvitystä eikä palautusta.

Jos korkotukilaina on myönnetty kiinteän omaisuuden hankintaan, aloitustukeen liittyvän lainan saa kuitenkin nostaa, jos luovutuskirjaan perustuva tuen kohteena oleva vastike maksetaan viimeistään lainan viimeistä erää nostettaessa.

38 §

Menon todennettavuus

Tuen maksamisen ja lainan nostamisen edellytyksenä on, että tuen saaja liittää maksamista koskevaan hakemukseen erittelyn toimenpiteessä todennettavasti aiheutuneista menoista ja toimenpiteen etenemisestä. Tukea ei makseta ennen kuin meno on kirjattu tuen saajan kirjanpitoon tai muistiinpanovelvollisen verovelvollisen osalta muistiinpanoihin.

Jos kyseessä on vakioitujen yksikkökustannusten perusteella maksettava tuki, tuen maksamisen ja lainan nostamisen edellytyksenä on, että hanketta on toteutettu tukipäätöksen mukaisesti.

Osamaksukaupalla hankittua omaisuutta koskevan tuen maksamista haettaessa tuen saajan on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle rahoitusyhtiön kirjallinen ilmoitus osamaksusopimuksella hankittua omaisuutta koskevista maksuista hankinnan toimittajalle. Ilmoituksesta tulee ilmetä kunkin maksuerän euromäärä ja maksupäivä.

39 §

Aloitustuen maksaminen

Aloitustuen avustusosuus maksetaan kahtena saman suuruisena eränä.

Avustuksen toisen erän maksamisen edellytyksenä on liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen. Toinen erä on kuitenkin haettava viimeistään kolmen vuoden kuluttua tukipäätöksen tekemisestä.

40 §

Investointiavustuksen maksaminen ja korkotukilainan nostaminen

Investointiavustuksen ensimmäisen erän maksamista ja korkotukilainan ensimmäisen erän nostolupaa on haettava kahden vuoden kuluessa tuen myöntämistä. Jos tukipäätöksen voimassaoloaika on pidennetty, ensimmäisen erän maksamista ja nostolupaa on haettava päätöksessä määrättyä aikana.

Investointiavustuksen viimeisen erän maksamista ja korkotukilainan viimeisen erän nostolupaa on haettava kahden kuukauden kuluessa toimenpiteen toteuttamiselle asetetun määräajan päättymisestä.

Maksettavaksi haetun avustuksen viimeisen erän on oltava vähintään 20 prosenttia avustuksena myönnetyn tuen määrästä ja investointitukena myönnetyn korkotukilainan viimeisen erän on oltava vähintään 20 prosenttia korkotuella tuetun lainan kokonaismäärästä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättää, että tuki maksetaan tai lainan saa nostaa määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut toimenpiteen toteutukseen eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

10 Luku

Kustannusten kohtuullisuus ja hankintojen kilpailuttaminen

41 §

Hyväksyttävien kustannusten kohtuullisuus

Investoinnin tuki perustuu yksikkökustannuksiin, jos asianomaista kohdetta koskevista yksikkökustannuksista on säädetty.

Hankinta on kilpailutettava siten kuin tässä luvussa säädetään, jos:

- 1) tuettavan toimenpiteen hankintaan ei sovelleta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016); ja
- 2) tuen enimmäismäärä on yli 50 prosenttia hankinnan kustannusarviosta ja hankinnan arvo ilman arvonnlisäveroa on yli 30 000 euroa tai rakentamisinvestoinnin arvo on yli 150 000 euroa.

Muista kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista arvoltaan yli 10 000 euron hankinnoista on pyydettävä tarkoituksenmukaisella tavalla hankinnan tarkoitukseen ja tavoitteisiin nähden riittävä määrä tarjouksia.

Jos hyväksytyn kustannusarvion mukaiset kustannukset ovat pienemmät kuin 1–3 momentissa tarkoitettujen kustannukset, tuki myönnetään kustannusarvion mukaisten kustannusten perusteella.

Jos yksikkökustannuksista ei ole säädetty tai tarjouksia ei ole pyydetty 3 momentissa tarkoitetuista hankinnoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on muulla tavoin varmistuttava kustannusten kohtuullisuudesta.

Hankintaa ei saa jakaa eriin, osittaa, laskea poikkeuksellisin menetelmin eikä keinotekoisesti yhdistellä kilpailuttamisen tai tarjousten pyytämisen välttämiseksi.

42 §

Hankintamenettelyt

Hankintamenettelynä voidaan käyttää:

- 1) avointa menettelyä, jossa hankinnasta julkaistaan maatalouden hankintailmoitus ja kaikki halukkaat toimittajat voivat tehdä tarjouksen; maatalouden hankintailmoituksen ohella hankinnan tekijä voi lähettää tarjouspyyntöjä soveliaiksi katsomilleen toimittajille;
- 2) suoraankintaa, jossa hankinnan tekijä maatalouden hankintailmoitusta julkaisematta valitsee mukaan yhden tai usean toimittajan, jonka tai joiden kanssa hankinnan tekijä neuvottelee sopimuksen ehdoista.

43 §

Hankintamenettelyn valinta

Hankinnassa on käytettävä ensisijaisesti avointa menettelyä.

Suoraankinnan voi valita seuraavissa tilanteissa:

- 1) avoimessa menettelyssä ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai sopivia tarjouksia ja alkuperäisiä tarjouspyynnön ehtoja ei olennaisesti muuteta;
- 2) on ilmeistä, että vain yksi toimittaja voi toteuttaa hankinnan;
- 3) hankinnalla on hankinnan tekijästä riippumattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä poikkeuksellinen kiire;
- 4) tavarat hankitaan erityisen edullisesti liiketoimintansa lopettavalta toimittajalta tai pesähoitajalta tai selvittäjältä maksukyvyttömyysmenettelyn tai vastaavan menettelyn seurauksena;
- 5) kyseessä on aiemmin asianmukaisesti kilpailutettuun hankintaan sisällymätön lisätilaus alkuperäiseltä toimittajalta;
- 6) kyseessä on tuettuun investointiin, jota ei toteuteta urakkana, liittyvä hankinta, jonka arvo on alle 30 000 euroa tai sellainen hankintaan liittyvä osa, jonka arvo on alle 10 prosenttia koko investoinnin arvosta.

44 §

Hankinnasta ilmoittaminen

Avoimella menettelyllä toteutettavasta hankinnasta on ilmoitettava julkisesti tekemällä maatalouden hankintailmoitus suomen tai ruotsin kielellä internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi. Hankinnan tekijä voi edellä tarkoitetun ilmoituksen lisäksi julkaista hankintailmoituksen myös muussa tarkoituksenmukaisessa tiedotusvälineessä. Jos hankinta tehdään suoraankintana, velvollisuutta ilmoittamiseen ei ole.

Maatalouden hankintailmoituksen julkaisee hankinnan tekijä.

45 §

Maatalouden hankintailmoitus

Hankinnan tekijän julkaisemassa maatalouden hankintailmoituksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hankinnan tekijän virallinen nimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;
- 2) hankintalaji, hankinnan kohde ja investoinnin toteutuskunta;
- 3) hyväksytäänkö osatarjoukset tai vaihtoehtoiset tarjoukset;
- 4) hankinnan kokoon ja laatuun nähden kohtuullinen määräaika tarjousten toimittamiselle;
- 5) mistä, miten ja milloin tarjouspyyntö on saatavissa.

46 §

Tarjouspyyntö

Tarjouspyynnön on oltava niin selkeä, että sen perusteella voidaan antaa yhteismitallisia ja keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyyntö ja siihen perustuvat tarjoukset on tehtävä kirjallisesti.

Tarjouspyynnössä tai maatalouden hankintailmoituksessa on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hankinnan tekijän virallinen nimi, yritys- ja yhteisötunnus sekä yhteystiedot;
- 2) osoite, johon tarjoukset on toimitettava;
- 3) hankinnan kokoon ja laatuun nähden kohtuullinen määräaika tarjousten toimittamiselle;
- 4) hankinnalle annettu nimi, toteutuskunta ja hankinnan kohde riittävine teknisine erittelyineen;
- 5) tarjouksen valintaperuste, joka voi olla halvin hinta tai kokonaistaloudellinen edullisuus; jos valintaperuste on kokonaistaloudellinen edullisuus, on ilmoitettava vertailuperusteet ja niiden tärkeysjärjestys;
- 6) tarjoajille asetetut taloudellista tilannetta, teknistä kelpoisuutta, ammatillista pätevyyttä koskevat ja muut vaatimukset sekä luettelo asiakirjoista, jotka tarjoajan on tämän arviointia varten toimitettava;
- 7) tieto siitä, hyväksytäänkö osatarjoukset tai vaihtoehtoiset tarjoukset.

Tarjouspyynnössä on ilmoitettava myös muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjouksen tekemisessä. Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään toisistaan, noudatetaan maatalouden hankintailmoitusta.

Tarjouspyyntö on maatalouden hankintailmoituksesta ilmenevänä aikana toimitettava viipymättä sitä pyytäneille toimittajille tai saatettava toimittajien saataville sähköisiä menettelytapoja käyttäen.

47 §

Tarjoajan ja tarjouksen valinta

Tarjoajien soveltuvuus on arvioitava ennalta ilmoitettuja tarjoajien taloudelliseen ja rahoitusselliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn tai ammatilliseen pätevyyteen liittyviä taikka muita puolueettomia ja syrjimättömiä perusteita noudattaen. Tarjouskilpailusta tulee sulkea pois tarjoaja, jolla ei ole teknisiä, taloudellisia tai muita edellytyksiä hankinnan toteuttamiseksi.

Tarjouksista on hyväksyttävä se, joka on hankinnan tekijän kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin. Tarjouksen arvioinnissa käytettävien vertailuperusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen ja mahdollistaa tarjousten puolueeton arviointi.

48 §

Hankintaa koskeva ratkaisu

Hankinnan tekijän on tehtävä tarjoajien asemaa ja hankintaa koskeva kirjallinen ratkaisu, joka on perusteltava. Ratkaisusta tai siihen liittyvistä asiakirjoista on käytävä ilmi ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, joita ovat ainakin tarjoajan tai tarjouksen hylkäämisen perusteet sekä ne perusteet, joilla hyväksytyn tai hyväksytyjen tarjousten vertailu on tehty. Tarjouksen hylkäämistä koskevasta ratkaisusta on käytävä ilmi rakennetukilain 40 a §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeus ja määräaika ilmoituksen tekemiselle.

Ratkaisu on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Ratkaisu annetaan tiedoksi käyttäen ilmoitettua sähköistä yhteystietoa. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa tarjoajan katsotaan saaneen ratkaisun tiedoksi viestin lähettämispäivänä, jollei asiassa esi-

tetä luotettavaa selvitystä seikasta, jonka vuoksi viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Ratkaisu voidaan antaa tiedoksi myös postitse kirjeenä, jolloin tarjoajan katsotaan saaneen ratkaisun tiedoksi seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

49 §

Säilytettävät hankinta-asiakirjat

Hankinnan tekijän tulee säilyttää:

- 1) hankinnan tekijän julkaisema maatalouden hankintailmoitus;
- 2) tarjouspyyntö ja sen toimittamiseen liittyvät asiakirjat;
- 3) tarjoukset;
- 4) tarjoajan ja tarjouksen valintaan liittyvät asiakirjat;
- 5) hankintaa koskevat ratkaisut ja niiden tiedoksi antamiseen liittyvät asiakirjat.

11 Luku

Erinäiset säännökset

50 §

Valtiontakauksesta perittävät maksut ja luotonantajalle suoritettava korvaus

Valtiontakausta myönnettäessä peritään lainan saajalta luottolaitoksen välityksellä valtiolle kertamaksu, jonka suuruus on 0,75 prosenttia takauksen määrästä, kuitenkin enintään 200 euroa. Lisäksi takauksesta peritään lainan saajalta puolivuositain jälkikäteen maksu, jonka suuruus on 0,75 prosenttia takauksen kulloinkin jäljellä olevasta määrästä. Takauksesta perittävät maksut on maksettava vuosittain kahdessa erässä huhtikuun ja lokakuun viimeisenä päivänä.

Rakennetukilain 52 §:n 1 momentissa tarkoitettu luotonantaja voi hakea Ruokavirastolta puolivuositain takausluoton hoitamisesta korvauksena 0,2 prosenttia takauksen kulloinkin jäljellä olevasta määrästä.

51 §

Luottolaitoksen hyväksyminen

Luotonantajaksi tai keskusrahallaitokseksi voidaan hyväksyä ainoastaan Finanssivalvonnan valvoma yhteisö, jonka tilinpito- ja tietojärjestelmät täyttävät 52 §:ssä säädetyt edellytykset siltä osin kuin kysymys on rakennetukilain nojalla myönnettävien lainavarojen ja lainoihin perustuvien maksujen välittämisestä tai varojen ja tuen käyttöä koskevien tietojen siirtämisestä valtion ja luottolaitoksen välillä.

52 §

Korkotukilainaan liittyvän tuen seuranta

Korkotukilainaan liittyvän tuen seuraamiseksi luotonantajan on toimitettava Ruokavirastolle korkotukilainasta ainakin seuraavat tiedot:

- 1) keskusrahallaitostunnus ja tukea hallinnoivan luottolaitoksen konttorin numero;
- 2) lainansaaja ja kuntakoodi;
- 3) tukipäätöksen hallinnollinen numero;
- 4) tukilaji ja -koodi;
- 5) lainan numero, myönnetyn lainan määrä, lainalaji ja laina-aika;
- 6) lainan myöntöpäivämäärä;

- 7) lainaan sisältyvä tuen määrä yhteensä;
- 8) lainasta nostetun erän määrä ja noston päivämäärä;
- 9) korkoprosentti, lainan ja koron laskentatapa;
- 10) lyhennystapa ja lainan eräpäivät;
- 11) lainasta maksetut korot ja niiden maksupäivät;
- 12) lainasta maksetut lyhennykset ja niiden maksupäivät;
- 13) lainan erääntymätön pääoma;
- 14) korkotuesta kunakin korkojaksona kuluneen tuen määrä sekä korkotuesta käytetty osuus yhteensä.

53 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 6 päivänä maaliskuuta 2023.

Tällä asetuksella kumotaan maatalouden rakennetuesta annettu valtioneuvoston asetus (240/2015).

Tätä asetusta sovelletaan tuen myöntämistä koskevaan hakemukseen, joka on tullut viereille 6 päivänä maaliskuuta 2023 tai sen jälkeen. Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan tukiin, jotka on myönnetty ennen tämän asetuksen voimaantuloa.

Edellä 12 §:ssä säädetystä poiketen vuonna 2023 ensimmäinen tukijakso alkaa 3 päivänä huhtikuuta 2023 ja päättyy 10 päivänä toukokuuta 2023. Tämän jälkeen tukijaksot jatkuvat muutoin 12 §:n mukaisena kuitenkin niin, että 3 kohdan mukainen tukijakso vuonna 2023 alkaa 11 toukokuuta ja päättyy 15 päivänä elokuuta 2023.

Helsingissä 2.3.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Lainsäädäntöneuvos Maija Kaukonen